म्लेच्छतां प्राप्ता उग्रताराऽपि तदवधि वाममार्गरता शिवस्य म्लेच्छरतिस्तदवधि जाता वसिष्ठशापाच्च तत्रत्यसर्व्वतीर्थगुप्तिः लौहित्यमात्रस्य तत्रमाहात्म्यस्थितिः। ८२अ० लौहित्योत्पत्तितन्माहात्म्यादि। जामदग्न्योपाख्यानम्। ८३अ० तत्कृतमातृवधपापनिर्मोचनेन लौहित्यप्रशंसा। पूर्व्वकल्पेऽन्जकवाणासुरयोर्भृङ्गिमहाकालरूपगणत्वप्राप्तिकथा। ८४अ० राजनीतिकथनम् दुर्गादिकरणप्रकारः८५अ०। प्रजासु राजावृत्तिप्रकारः। नृपकर्त्तव्यदुर्गापूजाविशेषकालाः। तत्पूजाप्रकारः नीरजनप्रकारः।८६ अ०पुष्याभिषेकप्रकारः ८७अ०शक्रध्वजोत्थानविधिः। ८८दशहरायां विष्णोरिष्टिप्रकारः। श्रीपञ्चम्यां लक्ष्मीपूजाविधिः वृद्ध्यर्थकाचारविशेषाः। द्वादशविधपुत्रविधिः। दत्तकादीनां ग्रहीत्रा संस्कारकरणे पुत्रत्वप्राप्तिः। पितृगोत्रेण संस्कारे गृहीतुः पुत्रत्वाभावः। ग्रहीतृगोत्रेण चूड़ादिसंस्काराभावे दासत्वम्, पञ्चमवर्षादूर्द्ध्वग्रहणे न पुत्रत्वसिद्धिः। पञ्चमवर्षीयग्रहणे तत्र पुत्रेष्टिविधानम्। दासीपुत्रे विशेषः। शूद्राणां पुराणादिवाचनेऽनधिकारः। वर्ज्यपुरोहितलक्षणम्। विशिष्य नृपकर्त्तव्याचारभेदः। आयुष्कामस्य कर्त्तव्याचारः ८९अ०। अपुत्रस्य गतिर्नास्तीति नन्दिन उपदेशात् वेतालभैरवयोः पुत्रोत्पादनाभिलाषे जाते भैरवस्य उर्वश्याः सङ्गमे सुरेशनामपुत्रोत्पत्तिः। तपसा तस्य विद्याधराध्यक्षताप्राप्तिः। तस्य धृतराष्ट्रकन्यायां देवसेननामपुत्रोत्पत्तिः। ततः देवसेनादिवंशवर्णनम्। तद्वंश्यविजयेन खाण्डवनस्य निर्म्माणम्। अर्ज्जुनेन वह्निप्रीत्यर्थं तस्य दाहनम्। ९०अ० वेतालस्य कामधेनौ वृषभरूपपुत्रोत्पादनम्। तस्य भृङ्गनाम्ना भृङ्गित्वेन शिववाहनताप्राप्तिः। तस्य वंशवर्णनम्। वेतालवंशोद्भवा एव सर्वे गाव इत्युक्तिः ततउपसंहारः"। इत्येते प्रधानभूताः पदार्थास्तत्रत्याः प्रसङ्गागताश्चान्येऽपि पदार्था अभिधेयाः सन्ति विस्तरभयान्नोक्ताः

अत्रेदं चिन्त्यते ८९,९०अ०वेतालभैरवयोर्विभिन्नवंशकथने स्थिते दत्तकचन्द्रिकादौ भैरवपुत्रस्यैव वेतालेन द्व्यामुष्मायणपुत्रकरणप्रतिपादकवाक्यानि यान्युद्धृतानि तानि निर्मूलानीत्यवगम्यते। पितुर्गोत्रेणेत्यादिवचनानां तत्र या निर्मूलत्वाशङ्का कृता सापि कालिकापुराणादर्शनमूलिकैव ८९अ० तद्वचनानां प्रत्यक्षत उपलभ्यमानत्वात् इति। कालीपुराणमप्यत्र न०।

कालिकाव्रत न० कालिकायाः प्रीत्यर्थं व्रतम्। पुराणोक्ते व्रतभेदे

"शच्युवाच। "विधानं चास्य मे ब्रूहि कालिकाया व्रतस्य च। ममोपदिश्यतामेव तद्व्रतञ्च करोम्यहम्। तस्यास्तद्वचनं श्रुत्वा प्रत्युवाचाथ सा तदा। शुद्धकाले समारभ्य कृष्णपक्षे चतुर्द्दशीम्। संकल्प्य विधिना पूर्व्वममावास्यां व्रतं चरेत्। समारभ्य गुणैकेन द्विगुणं परिशोधयेत्। न रात्रौ भोजनं कार्य्यं वामहस्ते भुजिक्रिया। सिद्धमन्नं रात्रिकाले दग्धमीनञ्च सर्व्वदा। वर्ज्जयेत् पिष्टकं किञ्चित् रक्तशाकञ्च चाम्लकम्। द्विषट्कां विप्रजायाञ्च सधवां भोजयेत्ततः। एवं क्रमेण कृत्वा तु कतिकालं नयेद्व्रतम्। ततः शुद्धदिने प्राप्ते भौमाहे मन्दवासरे। यथाशक्त्युपचारैश्च पूजां कुर्य्याद्विधानतः। तथापराह्णकाले तु सन्ध्योपसमये तथा। रात्रौ तु कदलीकाण्डे गृहं निर्माय प्राङ्गणे। तस्य मध्ये समारोप्य कालिकां पूजयेत् सदा। पाद्यार्घाचमनीयैश्च गन्धपुष्पादिभिस्तथा। धूपैर्दव्यप्रदीपैश्च नैवेद्यैर्विविधैस्तथा। पिष्टकं चैव सिन्धान्नं व्यञ्जनं दग्धमीनकम्। निवेद्य सकलं देव्यै बलिं दत्त्वा प्रणम्य च। तदन्नं व्यञ्जनं सर्व्वं नैवेद्यादि बलिं तथा। महारण्ये प्रदातव्यं कृत्वैतत् व्रतमुत्तमम्। वैणवे कदलीमूले या कुर्य्यात् कालिकाव्रतम्। कार्य्यसिद्धिर्भवेत् तस्या भविता गतिरुत्तमा"।

कालिकाश्रम न० ६त०। भारतप्रसिद्धे विपाशानदीतीरस्थे तीर्थभेदे "कालिकाश्रममासाद्य विपाशायां कृतोदयः। ब्रह्मचारी जितक्रोधस्त्रिरात्रं मुच्यते भवात्" भा०आनु० २५अ०।

कालिङ्ग न० केन जलेनालिङ्ग्यते आ+लिगि—कर्म्मणि घञ् ३त०। (तरमुज) मध्यस्थजलके फलभेदे। "कालिन्दं कृष्णबीजं स्यात् कालिङ्गं च सुवर्त्तुलम्। कालिङ्गं ग्राहि दृक्पित्तशुक्रहृच्छीतलं गुरु। पक्वं तु सोष्णं सक्षारं पित्तलं कफवातजित्" भावप्र० तत्पर्य्यायस्वरूपगुणादिकमुक्तम्। "कलिङ्गे भवः अण्।२कलिङ्गदेशोद्भवे त्रि० स्त्रियां ङीप्। तद्देशानां राजा अण्। ३कलिङ्गदेशनृपे।"प्रतिजग्राह कालिङ्गस्तमस्त्रैर्गजसाधनः"रघुः "वर्गैराग्नेयाद्यैः क्रूरग्रहपीडितैः क्रमेण नृपाः। पाकलोमागधिकः कालिङ्गश्च क्षयं यान्ति" वृहत्सं०। "निर्वृत्तशत्रुं कालिङ्गं गान्धाराधिपतिं तथा" हरि०